

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annettua lakia, koska Euroopan parlamentin ja neuvoston energiamerkintää koskeva asetus edellyttää lain muutosta. Lakia muutettaisiin siten, että siinä säädettäisiin asetuksen velvoitteiden rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista. Lisäksi laista ehdotetaan poistettavaksi asetuksen kanssa päällekkäistä lainsäädäntöä ja lakiin tehtäisiin myös eräitä teknisluontoisia muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö- ja käytäntö.....	4
2.2 Kansainvälinen kehitys ja Euroopan unionin lainsäädäntö.....	5
<i>Ulkomainen lainsäädäntö</i>	5
<i>Euroopan unionin uusi lainsäädäntökehitys</i>	5
<i>Delegoidut säädökset ja uudelleenskaalaus</i>	5
<i>Tuotetietokanta</i>	6
<i>Energiatehokkaammat tuotteet ja energiamerkkisäädös</i>	6
<i>Energiatehokkuussäännökset</i>	7
<i>Lainsäädäntö ja käytäntö eräissä Euroopan unionin maissa</i>	7
Saksan liittotasavalta (<i>Saksa</i>).....	7
Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta (<i>Yhdistynyt kuningaskunta</i>)	8
2.3 Nykytilan arviointi	8
<i>Energiamerkintäasetuksen asettamat vaatimukset</i>	8
<i>Ongelmia nykyisessä säädösrakenteessa</i>	8
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	8
3.1 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	8

HE 187/2018 vp

<i>Ahvenanmaa</i>	9
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot	9
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	11
4.1 Taloudelliset vaikutukset	11
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	13
4.3 Ympäristövaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset	13
5 ASIAN VALMISTELU	13
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	13
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	16
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	16
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	19
3 VOIMAANTULO	19
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	19
LAKIEHDOTUS	21
tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta	21
LIITE 25	
RINNAKKAISTEKSTIT.....	25
tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta	25

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/1369, joka on annettu 4 päivänä heinäkuuta 2017, energiamerkintää koskevien puitteiden vahvistamisesta ja direktiivin 2010/30/EU kumoamisesta (*energiamerkintäasetus*), sovelletaan 1 päivänä elokuuta 2017 lähtien. Uuden energiamerkintäasetuksen johdosta on tarpeen muuttaa tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annettua lakia (1005/2008) (*ekosuunnittelulaki*).

Energiamerkintäasetuksen mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä myös energiamerkintäasetuksen ja delegoitujen säädösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja täytäntöönpanon valvontaa koskevista mekanismeista sekä toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Energiamerkintäasetuksen edellyttämät lisäykset ja muutokset lainsäädäntöön olisi tarkoituksenmukaista saattaa voimaan siten, että voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö päivitetään. Erillistä lakia energiamerkintäasetuksen vaatimasta sääntelystä ei olisi tarkoituksenmukaista säätää.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö- ja käytäntö

Ekosuunnittelulaki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Lakia on muutettu lailla (1009/2010), joka tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010. Ekosuunnittelulain nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavista vaatimuksista 1043/2010 (*ekosuunnitteluasetus*).

Tuotteiden energiatehokkuus sisältyy Suomessa sekä työ- ja elinkeinoministeriön että ympäristöministeriön toimivaltaan. Työ- ja elinkeinoministeriölle kuuluvat puitelainsäädäntö ja muut kuin ympäristöministeriön toimialaan kuuluvien energiaan liittyvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvien tarkastuslaitoksien hyväksyminen. Ympäristöministeriön toimivaltaan kuuluvat rakennustuotteiden arviointiin osallistuvien tarkastuslaitosten hyväksyminen ja rakennustuotteita koskevat tuoteryhmäkohtaiset säännökset. Energiavirastolle kuuluvat muut kuin rakennustuotteita koskevat tuoteryhmäkohtaiset säännökset. Valvonnasta huolehtii ekosuunnittelulain mukainen valvontaviranomainen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (*Tukes*).

Energiamerkintä antaa uuden energiamerkintäasetuksen mukaan asiakkaalle mahdollisuuden tehdä tietoon perustuvia valintoja energiaan liittyvien tuotteiden energiankulutuksen pohjalta. Tiedot auttavat asiakkaita säästämään energiaa ja pienentämään energialaskuja. Ne myös edistävät innovaatioita ja investointeja energiatehokkaampien tuotteiden valmistuksen alalla. Asiakkaiden tietoon perustuvat valinnat ja tuotteisiin liittyvien vaatimusten yhdenmukaisuus unionin tasolla hyödyttävät myös valmistajia, toimialoja ja unionin taloutta. Energiamerkintä-

asetus on korvannut energiamerkintädirektiivin, ja asetuksen voimaantulon jälkeen kansallisen ekosuunnittelulain päivittäminen on tarpeen.

2.2 Kansainvälinen kehitys ja Euroopan unionin lainsäädäntö

Ulkomainen lainsäädäntö

Tässä hallituksen esityksessä on kyse kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavasta sääntelystä, joten vertaaminen ulkomaiseen lainsäädäntöön on vaikeaa.

Euroopan unionin uusi lainsäädäntökehitys

Euroopan unionin uuden energiamerkintäasetuksen tärkeimpiä tavoitteita on parantaa energiamerkinnän lainsäädäntökehystä ja täytäntöönpanon valvontaa koskevaa kehystä. Lisäksi pyritään saavuttamaan unionin vuosille 2020 ja 2030 asetetut energiatehokkuustavoitteet, ympäristöä ja ilmastonmuutosta koskevat tavoitteet sekä pyritään vaikuttamaan myönteisesti energiaan liittyvien tuotteiden ja niiden osien ympäristötehokkuuteen.

Energiamerkintäasetus velvoittaa säätämään kansallisesti, jos energiaan liittyvät tuotteet eivät kuulu delegoitujen eli tuoteryhmäkohtaisten säädösten soveltamisalaan. Lisäksi asetuksessa on katsottu, että jäsenvaltioiden olisi voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön uusia kansallisia järjestelmiä tällaisten tuotteiden merkintää varten.

Euroopan unionin ilmasto- ja energiapolitiikkaan kuuluu olennaisesti energiatehokkuus, joka on osa vuoteen 2030 ulottuvia unionin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteita. Jäsenmaita sitovaa lainsäädäntökokonaisuutta vuodelta 2009 kutsutaan ilmasto- ja energiapaketiiksi. Lainsäädännöllä olisi yhteisön energiankulutusta tarkoitus vähentää 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 2007 kehitysarviosta.

Tulevaisuudessa politiikan toivotaan vaikuttavan energiakysynnän hillintään. Energiamerkinnän avulla asiakkaat voivat tehdä tietoisia valintoja tuotteiden energiankulutukseen liittyvien tietojen avulla. Komissio on katsonut tarpeelliseksi saattaa uudella energiamerkintäasetuksella energiamerkintää koskevat puitteet ajan tasalle.

Vuonna 2017 voimaan tulleen uuden energiamerkintäasetuksen 7 artiklan 4 kohta, edellyttää jäsenvaltioita säätämään tämän asetuksen ja delegoitujen säädösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja täytäntöönpanon valvontaa koskevista mekanismeista sekä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Energiamerkintäasetuksen soveltamisalaan kuuluvat kaikki unionin markkinoille ensimmäistä kertaa saatetut tuotteet sekä käytetyt tuotteet ja tuontituotteet muualta kuin EU-maista. Standardoitu, pakollinen energia-asetuksen mukainen merkki tuoteselosteella energiaan liittyville tuotteille antaa asiakkaille vertailukelpoisia tietoja tuotteiden energiatehokkuudesta. Nykyinen tummanvihreästä punaiseen ulottuva väriasteikko säilyy perustana. Suurimmassa osassa tuoteryhmää merkissä on ilmoitettava merkintäasteikon ohella myös absoluuttinen energiankulutus, jolloin asiakkaat voivat ennakoita valintojensa vaikutuksen energialaskuihinsa.

Delegoidut säädökset ja uudelleenskaalaus

EU:n uuden energiamerkintäasetuksen mukaan tärkeimmät uuden asetuksen säädökset ovat delegoidut säädökset, merkkien uudelleenskaalaus ja tuotetietokanta. Merkkien uudelleen skaalaaminen tarkoittaa sitä, että tuotteiden energiatehokkuusluokat määritellään uudelleen.

Energiamerkintäasetuksen mukaan merkit on uudelleenskaalattava. Uudessa uudelleenskaalauksessa komission on energiamerkintäasetuksen 11 artiklan 8 kohdan mukaisesti varmistettava, ettei minkään tuotteen odoteta sijoittuvan energialuokkaan A ajankohtana, jolloin merkki otetaan käyttöön ja että arvioitu aika, jonka kuluessa valtaosa malleista sijoittuu tähän luokkaan, on vähintään 10 vuotta myöhemmin. Poikkeuksena 8 kohdasta on kuitenkin artiklan 9 kohta, jossa säädetään, että jos teknologian odotetaan kehittyvän nopeammin, niin on säädettävä sellaisista vaatimuksista ajankohtana, jolloin merkki otetaan käyttöön, että minkään tuotteen ei odoteta sijoittuvan energialuokkiin A ja B.

Komissiolle on siirretty täytäntöönpanovaltaa energiamerkintäasetuksen 17 ja 18 artiklan mukaisesti, jotta se voisi määrittää unionin suojamenettelyä noudattaen onko kansallinen toimenpide oikeutettu ja että se voisi myös vahvistaa tuotetietokannan toiminnallisia yksityiskohtia koskevat täsmälliset vaatimukset energiamerkintäasetuksen 10 artiklan mukaisesti. Komissiolle on siirretty lisäksi valta antaa energiamerkintäasetuksen 16 artiklan 1–4 mukaisia delegoituja säädöksiä ja pitää niistä sekä ecodesign-direktiiviä kehittävästä toimenpiteistä 5 kohdan mukaista luetteloa.

Tuoteryhmien A-G käyttöön perustuva luokitus on osoittautunut energiamerkintäasetuksen mukaan asiakkaiden kannalta hyväksi, sillä sen yhdenmukainen soveltaminen kaikissa tuoteryhmissä on lisännyt avoimuutta ja tietoisuutta asiakkaiden keskuudessa.

Tuotetietokanta

Energiamerkintäasetuksen 12 artiklan mukaan komissio perustaa tuotetietokannan, jossa on julkinen osa, vaatimusten noudattamista koskeva osa ja verkkoportaalit, josta pääsee näihin molempiin osiin, sekä pitää sitä yllä. Tuotetietokanta ei korvaa eikä muuta markkinavalvontaviranomaisen vastuuta. Tuotetietokannan vaatimusten noudattamista koskeva osa on ainoastaan markkinavalvontaviranomaisten ja komission saatavilla. Tuotetietokantaan on sisällyttävä tarvittavat tiedot tuotteista kuten esimerkiksi teknisten asiakirjojen erityiset osat.

Energiatehokkaammat tuotteet ja energiamerkkisäädös

Energiamerkki osoittaa tuotteen käytön aikaista energiankulutusta asteikolla A-G. Tuoteryhmäkohtaiset energiamerkintäsäädöksiä koskevat direktiivit on saatettu voimaan kansallisesti työ- ja elinkeinoministeriön tai ympäristöministeriön asetuksilla tai päätöksillä. Kun EU:n komissio säätää tuoteryhmäkohtaiset vaatimukset asetuksella, se ei edellytä toimenpiteitä jäsenvaltioilta. Jos tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia säädetään direktiiveillä, se edellyttää toimenpiteitä jäsenvaltioilta. Lissabonin sopimus, joka koskee Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamista, tuli voimaan 2009 ja vaikutti energiamerkintädirektiivin sisältöön komitologiamenettelyä koskevien säännösten osalta. Tuoteryhmäkohtaiset vaatimukset annetaan delegeoitujen säädösten järjestelmässä ja säädösvalta on silloin siirtynyt suoraan komissiolle. Silloisen uuden, nykyään kumotun energiamerkintädirektiivin nojalla annettavat alemman asteiset säädökset ovat komission antamia delegeoituja säädöksiä. Ecodesign-järjestelmässä ne olivat komission antamia täytäntöönpanosäädöksiä, jolloin kyseisten tuotteiden kohdalla oli sovellettava ekosuunnittelulain sääntöjä.

Energiatuotteiden energiamerkintää koskevat vaatimukset koskevat energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamista, energiamerkin, tuoteselosteen ja teknisen aineiston laatimista. Lisäksi on olemassa tuoteryhmäkohtaiset energiamerkintäsäädökset.

Komissiolla on meneillään omnibus -hanke, joka koskee energiamerkintä ja ecodesign säädöksiä. Hankkeen tarkoituksena on muuttaa vanhan perustamissopimuksen mukaiset johdetun lainsäädännön antovaltuudet uuden perustamissopimuksen mukaisiksi. Useimmiten kysymyksessä on sääntelykomiteassa tehtävien komission asetuksenantovaltuuden (regulatory procedure with scrutiny) muuttaminen joko menettelyksi, jossa annetaan implementoituja tai delegoituja säädöksiä.

Energiatehokkuussäännökset

Euroopan unionissa on energiatehokkuuden edistämiseksi tehty suuri joukko toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ollut tehdä laitteista, energiantuotannosta, rakennuksista, liikennevälineistä sekä energiantuotannosta enemmän energiatehokkaita.

Suomen pitkän aikavälin energia- ja ilmastostrategia ja valtioneuvoston energiatehokkuustoimenpiteitä koskeva periaatepäätös (2010) on toteutettu pitkälti energiatehokkuussopimusten avulla. Sopimusjärjestelmä on ollut keskeinen työkalu EU:n energiatehokkuusdirektiivin (2012/27/EU) toimeenpanossa.

Suomessa energiatehokkuuslailla (1429/2014) on ja pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi energiatehokkuudesta 2012/27/EU (EED- direktiivi) tuli energiapalveludirektiivin 2006/32/EY (1) (ESD-direktiivi) ja direktiivin hyötylämpöön perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistimisestä sisämarkkinoilla 2004/8/EY (CHP-direktiivi) tilalle. EED-direktiivi korvasi myös osan ecodesign- direktiivistä ja osan kumotusta energiamerkintädirektiivistä.

Lainsäädäntö ja käytäntö eräissä Euroopan unionin maissa

Energiamerkintäasetuksen asettamat vaatimukset ovat samanlaisia kaikille Euroopan unionin jäsenvaltioille ja velvoitteet on saatetut osaksi kunkin EU-maan kansallista lainsäädäntöä eri tavoilla ja eri ajankohtina. Esimerkkeinä tässä hallituksen esityksessä ovat jo energiamerkintäasetuksen velvoitteet kansalliseen lainsäädäntöön saattaneet Saksan liittotasavalta ja Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin kuningaskunta.

Saksan liittotasavalta (Saksa)

EU:n jäsenmaa Saksa on saattanut kansallisesti voimaan energiamerkintäasetuksen sanktio- ja markkinavalvontapykälät niin kutsutulla ENVK-lailla (Gesetz zur Kennzeichnung von energieverbrauchsrelevanten Produkten, Kraftfahrzeugen und Reifen mit Angaben über den Verbrauch an Energie und an anderen wichtigen Ressourcen). Asiasta on säädetty tarkemmin ENKV- lain perusteella annetussa asetuksessa. Saksan liittovaltiojärjestelmästä ja sen lainsäädännöstä johtuen jokainen sen 16 osavaltiosta toimeenpanee markkinavalvontaa koskevan ENKV-asetuksen. Niillä ei kuitenkaan ole erityistä sääntelyä EU- energiamerkinnästä.

Saksassa on energiamerkintäasetuksen vaatimat muutokset saatettu voimaan kuten Suomessa eli voimassa olevaa lainsäädäntöä päivittämällä.

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta (*Yhdistynyt kuningaskunta*)

Yhdistynyt kuningaskunta on saattanut voimaan energiamerkintäasetuksen vaatimat muutokset kansalliseen lakiin "The Energy Information Regulations 2011" (S.I.2011/1524). Muutokset kansalliseen lainsäädäntöön (the Energy Information (Amendment) Regulations 2018) valmistuivat 27.2.2018, lain muutokset käsiteltiin parlamentissa 28.2.2018 ja ne tulivat voimaan 29.3.2018. Energiamerkintäasetuksen vuoksi muutetut säädökset korvasivat lainsäädännössä olevat viittaukset aiemmin voimassa olleeseen energiamerkintädirektiiviin. Säädösten vaikutusten arviointi on toteutettu toistaiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa vain EU:n energiamerkintäsäädösten voimaan saattamisesta aiheutuneiden vaikutusten osalta.

Uusien EU- säädösten aiheuttamaa täydellistä vaikutusten arviointia yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla voidaan toistaiseksi vain ennakoida. Taloudellisten vaikutusten arviointi (kustannus/hyöty-analyysi) on toteutettu ensisijaisesti kunkin komission yksittäisten tuote-kohtaisten EU- toimenpiteiden perusteella.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on energiamerkintäasetuksen edellyttämät muutokset saatettu voimaan samankaltaisesti kuin Suomessa voimassa olevaa lainsäädäntöä päivittämällä.

2.3 Nykytilan arviointi

Energiamerkintäasetuksen asettamat vaatimukset

Ekosuunnittelulaki tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010 ja sitä on tarkoitus päivittää, koska vuonna 2017 on tullut voimaan uusi energiamerkintäasetus, joka koskee jäsenvaltioiden velvoitteita. Energiamerkintäasetus edellyttää, että kansallisesti säädetään valvonta- ja seuraamustoimenpiteistä. Uuden energiamerkintäasetuksen 7 artiklan 4 kohta, edellyttää jäsenvaltioita säätämään tämän asetuksen ja delegoitujen säädösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja täytäntöönpanon valvontaa koskevista mekanismeista sekä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Ongelmia nykyisessä säädösrakenteessa

Ekosuunnittelulakia on päivitettävä myös siksi, että sillä on päällekkäistä lainsäädäntöä energiamerkintäasetuksen kanssa. Ekosuunnittelulain rangaistussäännöstä pitää uudistaa, koska osa pykälistä, joihin säännöksessä viitataan, kumotaan. Lisäksi ekosuunnittelulain 43 §:ssä säädetyistä tuoteryhmäkohtaisista määräyksistä, asetuksista ja päätöksistä on voimassa vain pykälän 1 momentin 1 kohta kattiloiden hyötysuhdevaatimuksista ja se on tarkoitus siirtää hallituksen esityksessä uudistetun ekosuunnittelulain nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tavoitteena on muuttaa kansallista lakia siten että se täyttäisi energiamerkintäasetuksessa säädetty vaatimukset.

Energiamerkintäasetuksen tultua voimaan olisi kansallista ekosuunnittelulakia muutettava siten, että se vastaa uuden energiamerkintäasetuksen vaatimuksia ja laista kumotaan energiamerkintädirektiivin (2010/30/EU) toimeenpanosäännökset.

Lain tarkoitusta ja soveltamisalaa olisi tarkoitus muuttaa siten että siinä viitattaisiin energiamerkintäasetukseen. Vaatimuksenmukaisuusvakuutuksen kielivaatimuksia olisi tarkoitus laajentaa siten että ne koskisivat myös muita kieliä kuin suomen ja ruotsin kieltä ja etämyyntiä koskevaan pykälään olisi tarkoitus lisätä viittaus energiamerkintäasetukseen. Lain rangaistus-säännöstä olisi tarkoitus muuttaa siten, että se täyttäisi energiamerkintäasetuksen vaatimukset ja noudattaisi energiamerkintäasetuksen soveltamisalaa. Voimaantulosäännöstä olisi tarkoitus muuttaa unionin markkinoille ensimmäistä kertaa tulevien käytettyjen tuotteiden osalta.

Ahvenanmaa

Suomen perustuslain (perustuslaki) 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla (*Ahvenanmaa*) on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään.

Ahvenanmaan maakunnan sähköntuotanto, elinkeinotoiminta ja luonnon- sekä ympäristönsuojelu kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) (*itsehallintolaki*) 18 §:n 10, 22 ja 27 kohtien mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 19 §:n mukaan lainsäädäntövaltaa tulee arvioida sen mukaan, mihin alaan toimenpiteet asiallisesti eniten kuuluvat.

Ekosuunnittelulaki on pantu täytäntöön maakuntalailla tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista soveltamisesta, joka on annettu elokuun 26 päivänä vuonna 2011 (2011:80) (*maakuntalaki*). Pääsääntönä maakuntalain 1 §:n mukaan on se, että ekosuunnittelulain muutoksia sovelletaan Ahvenanmaalla sellaisena kuin ne ovat tulleet voimaan Suomen tasavallassa (*Suomi*), jos maakuntalaista ei muuta johdu. Maakuntalain 3 §:n mukaan ne hallintotoimenpiteet, mitä maakuntalain 1 ja 5 § edellyttävät valtion viranomaisilta siltä osin kuin ne soveltuvat Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan, hoitaa maakuntahallitus. Ekosuunnittelulain 38 §:n mukaisiin toimenpiteisiin soveltuu Ahvenanmaalla laki maakunnan maksujen perusteista (1993:27). Maakuntalain 5 §:n mukaan Ahvenanmaan maakuntahallitus voi sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa maakunta-asetusten mukaisesti päättää, että ekosuunnittelulain nojalla tulleita säädöksiä sovelletaan Ahvenanmaalla.

Itsehallintolain 18 §:n 25 kohdan mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat teon rangaistavaksi säätämistä ja rangaistuksen määrää ja uhkasakon asettamista ja tuomitsemista sekä muiden pakkokeinojen käytöstä, kun kysymys on maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvasta oikeudenalasta.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Vaikka energiamerkintäasetus velvoittaa säätämään kansallisesti esimerkiksi säädösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja valvontaa koskevista mekanismeista, jäsenvaltioilla on mahdollisuus osin päättää miten ne toteuttavat kansallisen toimeenpanon. Ekosuunnittelulain valmistelutyön yhteydessä tarkasteltiin kahta eri toteuttamisvaihtoehtoa. Nämä olivat

HE 187/2018 vp

kokonaan uuden ekosuunnittelulain säätäminen ja voimassa olevan lain päivittäminen. Valmistelutyössä päädyttiin aikataulusyistä voimassa olevan lain päivittämiseen.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset aiheutuvat käytännössä kokonaan suoraan energiamerkintäasetuksen yrityksille asettamista velvollisuuksista. Tästä hallituksen esityksestä aiheutuu taloudellisena vaikutuksena ainoastaan arviolta vähäinen sääntelytaakka esitetystä 3 luvun 8 §:n kielivaatimuksesta.

Energiamerkintäasetuksen artikloissa 3—6 asetetaan tavarantoimittajille ja jälleen myyjille velvoitteita. Tavarantoimittajilla on muun ohella velvollisuus varmistaa, että kyseessä olevia tuotteita varten toimitetaan painetut energiamerkit. Tavarantoimittajalle asetetaan myös velvollisuus syöttää komission tuotetietokantaan asetuksen liitteen I mukaiset tiedot.

Edellä mainitut asetuksen velvoitteet aiheuttavat yrityksille aineellisia kustannuksia (painetut merkit ja tuoteselosteet) ja henkilöstökustannuksia (velvoitteiden suorittaminen, henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä mahdollisesti tarvittavien liiketoimintaprosessien muutosten suunnittelu ja toteutus). Alla olevassa taulukossa on esitetty yritysten lukumääriä sellaisilta toimialoilta, joilla toimii yrityksiä, joihin asetuksen velvoitteiden arvioidaan todennäköisesti kohdistuvan. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen julkaisemiin yritysten rakenne- ja tilinpäätöstietoihin vuodelta 2016 (www.stat.fi).

HE 187/2018 vp

Toimiala (TOL 2008)	Yritysten lukumäärä
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	571
264 Viihde-elektroniikan valmistus	31
4643 Kodinkoneiden tukkukauppa	302
46432 Viihde-elektroniikan tukkukauppa	132
47111 Isot supermarketit (yli 1000 m ²)	263
47191 Itsepalvelutavaratalot (yli 2500 m ²)	29
47192 Tavaratalot (yli 2500 m ²)	10
4743 Viihde-elektroniikan vähittäiskauppa	192
4754 Sähköisten kodinkoneiden vähittäiskauppa	342
Yhteensä	1 872

Tässä esitysluonnoksessa asetuksen velvoitteista yrityksille aiheutuvaa sääntelytaakkaa ei ole arvioitu yksityiskohtaisemmin. Kustannukset aiheutuvat suoraan asetuksesta.

Asetuksen taloudelliset vaikutukset riippuvat siitä, millaisia tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia uuden energiamerkintäasetuksen, kumotun energiamerkintädirektiivin ja ecodesign-direktiivin nojalla on annettu tai annetaan. Uuden energiamerkintäasetuksen ja ecodesign-direktiivin nojalla annettavilla tuoteryhmäkohtaisilla säädöksillä on taloudellisia vaikutuksia valmistajien ja maahantuojien lisäksi koko tuotteen suunnittelu- ja valmistusketjuun. Teknologisesti korkealaatuiset ja innovatiiviset energiatehokkaat tuotteet hyötyvät energiamerkinnästä ja uudelleen skaalauksesta, sillä se luo kilpailuetua vähemmän kehittyneisiin tuotteisiin verrattuna ja oh-

jaavat kuluttajien käyttäytymistä. Asetuksen perustelujen mukaan tiedot tehokkaista ja kestävästä energiaan liittyvistä tuotteista auttavat merkittävästi säästämään energiaa ja pienentämään energialaskuja, ja samalla ne edistävät innovointia ja investointeja energiatehokkaampien tuotteiden valmistuksen alalla. Energiaan liittyvien tuotteiden tehokkuuden parantaminen asiakkaiden tietoon perustuvien valintojen avulla ja kyseisiin tuotteisiin liittyvien vaatimusten yhdenmukaistaminen unionin tasolla hyödyttää myös valmistajia, toimialoja ja yleisesti unionin taloutta.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ekosuunnittelulain valvonta pysyisi edelleen työ- ja elinkeinoministeriöllä ja energiaan liittyvien rakennustuotteiden ohjaus kuuluisi edelleen ympäristöministeriölle. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoisi edelleen, että energiaan liittyvät tuotteet ovat lain ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisia.

4.3 Ympäristövaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Uusi energiamerkintäasetus on suoraan voimassaolevaa oikeutta kussakin jäsenmaassa ja sen myötä tulevat vaikutukset näkyvät myös Suomessa. Koko Euroopan unionin alueella ja Suomessa energiatehokkuuden parantaminen auttaa saavuttamaan vuosiksi 2020 ja 2030 asetetut unionin energiatehokkuustavoitteet sekä ilmastonmuutosta ja ympäristöä koskevat tavoitteet. Euroopan energiaturvallisuusstrategiassa, joka annettiin komission tiedonantona toukokuussa 2014, on energian kysynnän hillitsemistä pidetty yhtenä päätavoitteena. Energian kysyntä on myös huomioitu Euroopan energiaunionin vuonna 2015 laaditussa puitestrategiassa.

Kansallisen ilmasto- ja energiastrategian mukaan energiatehokkuutta edistetään entistä vahvemmin koko energiajärjestelmän tasolla. Kuluttajien energianeuvontaa ja osallistumista on tarkoitus lisätä.

Kokonaisuudessa tämän hallituksen esityksen ympäristö- tai yhteiskunnalliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa. Valmistelun aikana ennen lausuntokierrosta on kuultu Energiavirastoa ja Tukesia.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on lupa- ja valvontaviranomainen, joka edistää tuotteiden, palveluiden ja teollisen toiminnan turvallisuutta ja luotettavuutta. Tukes on esittänyt, että lain seuraamusjärjestelmää uudistettaisiin siten, että markkina- ja valvontaviranomainen voisi puuttua tehokkaammin vaatimustenvastaisiin tuotteisiin. Uudistus edellyttää tarkempaa selvitystä, jota ei aikataulusyistä ole mahdollista toteuttaa tämän hallituksen esityksen yhteydessä.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt hallituksen esitysluonnoksesta lausunnot seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, sisäasiainministeriö, valtiovarainministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Energiavirasto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö (FINAS- akkreditointipalvelu), Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Tulli, Viestintävirasto, Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu, MTK, info@tsy.fi, Metsäteollisuus ry, Energiateollisuus ry, Autoalan keskusliitto ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Kaupan liitto ry, Kemianteollisuus ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Muoviteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Suomen Kuntaliitto ry, RAKLI ry, Elektroniikan Tukkauppiat ry, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Energiateollisuus ry, Helen Oy, Inspecta Oy, Kaupan liitto ry, Kemianteollisuus ry, Kodintekniikkaliitto ry, Kuluttajat - Konsumenterna r.y, Talotekniikkateollisuus ry, Lämmitysenergia Yhdistys ry, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, VTT Expert Services Oy, FINAS, Rakennusteollisuus RT ry, SGS Fimko Oy, Suunnittelu- ja konsultointiyrietykset SKOL ry, Sesko Ry Sesko rf, Suomen Kiinteistöliitto ry:n Palvelu Oy, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Greenpeace, Suomen Sairaalatekniikan yhdistys ry, Suomen Standardisoimisliitto Sfs ry, Sähkötekniikan Kaupan Liitto ry, Suomen Valoteknillinen Seura ry, Suomen yrittäjät ry, Suomen ympäristökeskus SYKE, Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry, Finska Elenergiförbundet rf, Sähkölaitteistojen kunnossapitoyhdistys SÄKPY, Sähkösuunnittelijat NSS ry, Talotekniikkateollisuus ry, Business Finland Oy, Suomen Sähkö- ja Automaatioasennus, Sähköturvallisuuden edistämiskeskus STEK ry, Teollisuuden Voima Oyj, Työtehoseura ry, sekä Öljy- ja biopolttoaineala ry, Energiavirasto, Motiva Oy, Medialiitto ry Medieförbundet rf, Öljy- ja biopolttoaineala ry ja Öljyalan palvelukeskus Oy.

Lausuntoja saatiin yhteensä 11 ja lisäksi työ- ja elinkeinoministeriöön lähetettiin 1 päätös. Lausunnonantajat suhtautuivat yleensä esitykseen myönteisesti ja kannattivat energiamerkintäasetuksen tavoitteita ja ekosuunnittelulain päivittämistä.

Lausunnonantajista kilpailu- ja kuluttajavirasto, viestintävirasto, Suomen kuntaliitto ry ja Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry, ilmoittivat ettei heillä ole erityistä lausuttavaa.

Ahvenanmaan maakuntahallitus ilmoitti päätöksessään, ettei heillä ole syytä antaa lausuntoa hallituksen esityksestä. Päätöksessä esiteltiin Ahvenanmaan lainsäädäntöä, joka liittyy hallituksen esitykseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa energiamerkintäasetuksen tavoitteita, jotka tukevat myös kansallista ilmasto- ja energiastrategiaa edistämällä laitteiden energiatehokkuutta.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää hallituksen esitysluonnoksen mukaisia muutosehdotuksia asianmukaisina ja kannatettavina.

Ympäristöministeriö ehdotti lausunnossaan muutoksia ja lisäyksiä yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Energiavirasto totesi lausunnossaan, että hallituksen esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaiset perustelut sekä vaikutustenarviointi kaipaivat tiivistämistä. Energiavirasto esitti

myös eräitä lakitekniisiä muutoksia ja tekstin poistoja. Energiaviraston mukaan hallituksen esitysluonnosta pitäisi johdonmukaistaa ja tiivistää rakenteeltaan sekä välttää päällekkäisyyttä ja toistoa. Energiavirasto korosti ekosuunnitteludirektiivin kansallisen täytäntöönpanon tärkeyttä ja huomioon ottamista ekosuunnittelulaissa, kuten esimerkiksi kattavien määritelmien säilyttämistä 3 §:ssä. Energiavirasto esitti myös muutoksia ja tarkennuksia ehdotetun lain 1, 2, 3, 21 §:in ja 37 §:ään sen rakenteen, perustelujen ja rikosnimikkeen osalta.

MTK yhtyy hallituksen esitysluonnoksessa mainittuun arvioon, että ”Kansallisen ilmasto- ja energiastrategian mukaan energiatehokkuutta edistetään entistä vahvemmin koko energiajärjestelmän tasolla”.

Business Finland korosti, että kansallisesti tulisi huolehtia riittävästä ja pitkäjänteisestä julkisesta tutkimus- ja kehitysrahoituksesta, millä voidaan haastaa yritykset ja tutkimusryhmät luomaan energiatehokkaita ja ekologisia ratkaisuja innovaatioiden kautta.

Tukes esitti lausunnossaan, että valvonnan käsitettä täsmennettäisiin koskien Tukesin valvontavollisuutta. Tukes esitti, että nykyisin voimassa olevan ekosuunnittelulain valvontakeinot ovat osittain tehottomia tilanteissa, jolloin energiamerkintä ei testauksen mukaan vastaa tuotteen ominaisuuksia. Tukes katsoo, että tältä osin olisi hyvä selvittää eri vaihtoehtoja, miten lainvastaisuuden seuraamuksia voitaisiin tehostaa, kuten esimerkiksi seuraamusmaksuja. Tukes pitää hyvänä, että hallituksen esitysluonnoksessa on mainittu Tukesin esitys siitä, että lain seuraamusjärjestelmää uudistettaisiin.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin monia muita yksityiskohtaisia huomioita lakiehdotukseen. Lausunnoissa esitetyt asiat on pyritty soveltuvien osin ottamaan huomioon hallituksen esitystä viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin energiamerkintäasetukseen ja energiaan liittyviin tuotteisiin, joista Euroopan unioni antaa tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia. Euroopan unionin asetukset edellyttävät osaksi kansallista täytäntöönpanoa ja siksi ekosuunnittelulakia on tarkoitus päivittää. Muuten pykälä säilyisi ennallaan.

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lain soveltamisalan tulisi olla rajattu energiaan liittyviin tuotteisiin direktiivin soveltamisalan mukaisesti. Energiamerkintäasetuksen 1 artiklassa vahvistetaan kohde ja soveltamisala eli puitteet, joita sovelletaan markkinoille saatettuihin tai käyttöön otettuihin energiaan liittyviin tuotteisiin, siinä säädetään myös näiden tuotteiden merkinnästä, tuotteiden energiatehokkuutta sekä energian ja muiden voimavarojen kulutusta käytön aikana koskevien tietojen antamisestaan sekä tuotteita koskevien lisätietojen antamisesta.

7 §. *Energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointi.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten että ehdotettu valtuutussäännös vastaisi paremmin nykyistä valtuutussäännöksen kirjoitustapaa ja 7 §:n otsikkoa ja tarkoitusta. Hyötysuhdedirektiivin (92/42/ETY) 7 artiklan 2 kohta ja siinä viitatu liitteet III—IV olisi tarkoitus nostaa ympäristöministeriön määräyksen tasolta valtioneuvoston asetuksen tasolle, tähän ei tarvita muuta valtuutusta kuin 7 §:n 2 momentin valtuutus. Komission asetuksella 813/2013 kumottiin hyötysuhdedirektiivi (92/42/ETY), lukuun ottamatta sen 7 artiklan 2 kohtaa, 8 artiklaa ja liitteitä III—V. Liite V ja 8 artikla on jo toimeenpantu tämän lain voimassa olevilla säännöksillä.

8 §. *Vaatimustenmukaisuusvakuutus.* Pykälää olisi tarkoitus muuttaa siten, että siihen lisättäisiin lause, että energiaan liittyvän tuotteen tekniset asiakirjat ja EU- vaatimustenmukaisuusvakuutus tulee olla suomen tai ruotsin kielellä taikka muulla turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymällä kielellä. Muuten pykälä säilyisi ennallaan.

15 §. *Energiaan liittyvän tuotteen energiamerkintä.* Pykälä kumottaisiin, koska siinä on päällekkäistä lainsäädäntöä energiamerkintäasetuksen 1 artiklan kanssa

16 §. *Markkinoille saattaminen ja merkinnän luvaton käyttö.* Pykälä kumottaisiin, koska siinä on päällekkäistä lainsäädäntöä energiamerkintäasetuksen 3 artiklan kanssa.

17 §. *Energiamerkin, tuoteselosteen ja teknisen tietoaineiston laatiminen.* Pykälä kumottaisiin, koska siinä on päällekkäistä lainsäädäntöä energiamerkintäasetuksen 3 artiklan kanssa.

18 a §. *Tiedonantovaatimukset markkinoinnissa.* Pykälä kumottaisiin, koska siinä on päällekkäistä lainsäädäntöä energiamerkintäasetuksen 6 artiklan kanssa.

19 §. *Etämyynnin yhteydessä kuluttajalle annettavat tiedot.* Pykälää muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaus energiamerkintäasetukseen. Muuten pykälä säilyisi ennallaan.

37 §. *Rangaistussäännökset.* Energiamerkintäasetuksen 7 artiklan 4 kohdan vaatimukset jäsenvaltioiden velvoitteista edellyttävät jäsenvaltioita säätämään tämän asetuksen ja tuoteryh-

mäkohtaisten säädösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja täytäntöönpanon valvontaa koskevista mekanismeista sekä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Energiamerkintäasetus edellyttää myös, että säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Lain tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavien vaatimusten ja energiamerkintäasetuksen tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi olisi tiettyjen lainsäädännösten laiminlyönti tarpeellista säätää rangaistavaksi. Ehdotetussa laissa sanktioiduksi ehdotetut velvollisuuksien laiminlyönnit koskevat pääosin valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuojaa tai elinkeinonharjoittajaa. Näiltä toimijoilta vaaditaan erikoisosaamista ja erikoisammattipätevyyttä, jossa korostuu huolellisuusvelvoite.

Säännöksessä ehdotetaan kuvattavaksi lyhyesti mistä asiasta pykälässä säädetään, sillä ai-neellisissa säännöksissä tulee olla selkeä velvoite, jonka rikkominen olisi rangaistavaa.

Rangaistussäännöstä koskevaa 37 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen sijaan että viitattaisiin ekosuunnittelulain kumottuihin 15—18 ja 18 a §:in, viitattaisiin energiamerkintäasetuksen 2017/1369 3 artiklan 1—5 kohtiin, 4 artiklan 1—4 ja 6 kohtiin, 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaan ja 6 artiklan 1 kohdan a—e alakohtiin.

Ekosuunnittelulain 37 §:n 1 momentin 1-3 kohdissa säädettäisiin rangaistaviksi valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuden laiminlyönti koskien tuotteen suunnittelua, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista huolehtimisesta tai velvollisuutta antaa vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Ekosuunnittelulain 37 §:n 1 momentin 4—9 kohdissa säädettäisiin rangaistavaksi valmistajan tai tämän edustajan tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti, saatavilla pito velvollisuuden laiminlyönti, velvollisuuden laiminlyönti pitää saatavilla tiedot energiaan liittyvän tuotteen kestävästä käytöstä, ekologisesta profiilista ja ekologisen suunnittelun eduista ja elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuuden taikka tarkastuslaitoksen tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti, painettujen merkien ja tuoteselosteen toimittamisvelvollisuuden tai velvollisuuden kiinnittää energiamerkki laiminlyönti, merkien ja tuoteselosteiden paikkansapitävyyden varmistamisen laiminlyönti, laiminlyönti mallin yksikön ollessa käytössä pyytää suostumusta kaikkiin muutoksiin, jotka heikentäisivät asiaan kuuluvan tuoteryhmäkohtaisen säädöksen eli delegoidun säädöksen mukaisia yksikön energiatehokkuusmerkinnän parametrejä taikka estäisivät sellaisten tuotteiden markkinoille saattamisen, jotka on suunniteltu niin, että mallin suorituskyky muuttuu automaattisesti testausolosuhteissa, jälleenmyyjän esillepanovelvollisuuden laiminlyönti.

Ekosuunnittelulain 37 §:n 1 momentin 10 kohdassa säädettäisiin rangaistavaksi säädetyn tavaran toimittajan tai jälleenmyyjän viittaamisvelvollisuuden laiminlyönti, tilanteen korjaamisvelvollisuuden laiminlyönti tai kiellon esittämisen laiminlyönti tuoteryhmäkohtaisten eli delegoitujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta koskien muita merkintöjä, merkkejä, tunnuksia tai tekstejä, kieltoa antaa tai esittää tuoteryhmäkohtaisten säädösten tuoteryhmäkohtaisten säädösten soveltamisalaan kuulumattomien tuotteiden osalta jäljitteleviä merkkejä tai laiminlyödä kieltoa antaa tai esittää muiden kuin energiaa liittyvien tuotteiden osalta merkkejä,

Ekosuunnittelulain 37 §:n 1 momentin 11—12 kohdissa säädetään rangaistavaksi suomen ja ruotsin kielen käyttämisen laiminlyönti, energiamerkintäasetuksen tuotetietokantaa koskevaa tavarantoimittajien velvoitetta ennen tuoteryhmäkohtaisen eli delegoidun säädöksen soveltamisalaan kuuluvan uuden mallin yksikön saattamista markkinoille laiminlyönti. Rangaistavaksi säädetään uuden mallin syöttämisen tuotetietokannan julkiseen ja vaatimusten noudattamista koskevaan osaan liitteen I mukaiset tiedot laiminlyönti tai laiminlyönti asettaa tekniset asiakirjat sähköisessä muodossa saataville tarkastusta varten 10 päivän kuluessa markkinavalvontaviranomaisen tai komission esittämän pyynnön vastaanottamisesta. Rangaistavaa on laiminlyönti syöttää uusi mallin yksikkö tuotetietokannan julkiseen ja vaatimusten noudattamista koskevaan osaan liitteen I mukaiset tiedot, syöttää tuotetietokantaan liitteen I mukaiset tiedot sellaisten mallien osalta, joiden yksiköitä on saatettu markkinoille ennen 1 päivää elokuuta 2017 tavarantoimittajan velvollisuutta ilmoittaa tietokannassa, milloin se ei enää saata markkinoille mallin yksiköitä, kun mallin viimeinen yksikkö on saatettu markkinoille ja säilyttää kyseistä mallia koskevat tiedot tuotetietokannan vaatimusten noudattamista koskevassa osassa 15 vuoden ajan tai muun säädetyin ajan ja säilyttää tiedot tietokannan julkisessa osassa.

Ekosuunnittelulain 37 §:n 1 momentin 13—14 kohdissa säädetään rangaistavaksi tarkastuslaitoksen tehtäviä koskevien velvollisuuksien laiminlyönti ja vaatimustenvastaista energiaan liittyvien toimenpiteiden laiminlyönti. Ekosuunnittelulain 24 §:ssä säädetään tarkastuslaitosten tehtävien suorittamisesta ja 34 §:ssä vaatimusten vastaisten energiaan liittyvää tuotetta koskevista toimenpiteistä.

Pykälän 2 momentin mukaan rangaistukseen ei voitaisi tuomita samasta teosta sitä, joka rikkoo uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta. Momentti vastaisi voimassa olevan ekosuunnittelulain 37 §:n 3 momenttia.

Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin voimassa olevan ekosuunnittelulain 2 momentissa oleva viittaus CE-merkintärikkomuksesta säätävään lakiin CE-merkintärikkomuksesta (187/2010).

41 §. Voimaantulo. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin säännös siitä, että energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovellettaisi myöskään käytettynä myytävään energiaan liittyvään tuotteeseen, koska asiasta on säädetty energiamerkintäasetuksen 1 artiklan 2 a alakohdassa. Energiamerkintäasetuksen tavoitteena on, että kaikkien unionin markkinoille ensimmäistä kertaa saatettavien tuotteiden, käytetyt EU:n ulkopuolelta tulevat tuontituotteet mukaan lukien, olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan. Tuotteet, jotka on asetettu saataville unionin markkinoille toisen tai uudemman kerran, eivät kuuluisi energiamerkintäasetuksen soveltamisalaan. Muuten pykälä säilyisi ennallaan.

43 §. Voimaan jäävät säädökset. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälässä aiemmin olleet, laitteiden energiatehokkuudesta annetun kumotun lain nojalla säädetyt säädökset ja määräykset on yhtä lukuun ottamatta kumottu. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kattiloiden hyötysuhdevaatimukset, Suomen rakennusmääräyskokoelma, D7, määräykset 1997 olisi tarkoitus korvata ekosuunnittelulain nojalla annettavalla asetuksen muutoksella.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Energiamerkintäasetuksen keskeiset Euroopan unionin jäsenvaltioita koskevat vaatimukset on sisällytetty ehdotettuun ekosuunnittelulakiin. Tällä hetkellä on valmisteilla uusi valtioneuvoston asetus tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavista vaatimuksista.

Ekosuunnittelulain nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavista vaatimuksista (1043/2010). Tähän asetukseen on tarkoitus siirtää ympäristöministeriön määräyksellä (D 7 Suomen rakentamismääräyskokoelma, ympäristöministeriö, Asunto- ja rakennus-osasto, Kattiloiden hyötysuhdevaatimukset, määräykset 1997) toimeenpantu hyötysuhdedirektiivin (92/42/ETY) 7 artiklan 2 kohta ja siinä viitatuksi liitteet III-IV olisi tarkoitus nostaa ympäristöministeriön määräyksen tasolta valtioneuvoston asetuksen tasolle, ekosuunnittelulain 7 §:n 2 momentin nojalla. Komission asetuksella 813/2013 kumottiin hyötysuhdedirektiivi (92/42/ETY), lukuun ottamatta sen 7 artiklan 2 kohtaa, 8 artiklaa ja liitteitä III—V.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 2018.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Hallituksen esityksen 7 §:ssä on valtuutussäännös asetuksen muuttamiseksi. Energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevassa 7 §:ssä on annettu valtuutus siirtää ympäristöministeriön ylläpitämästä Suomen rakentamismääräyskokoelmasta D 7 kattiloiden hyötysuhdevaatimuksia koskevat voimassa olevat säännökset tämän lain nojalla annettuun asetukseen.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta. Energiamerkintäasetuksen tultua voimaan olisi ekosuunnittelulakia päivitettävä siltä osin kuin voimaan tullut uusi energiamerkintäasetus edellyttää.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyin valtuuden nojalla. Lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka muuten kuuluvat perustuslain mukaan lain alaan. Lisäksi perustuslakivaliokunta (PeVL 48/2001vp) on tarkentanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat valtuutussäännösten tulkintaa sekä säännösten ja määräysten sisältöä. Yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan ei voida antaa yleisiä oikeussääntöjä (PeVL 16/2002 vp).

Energiamerkintäasetuksen 7 artiklan 4 kohta velvoittaa säätämään asetuksen ja delegoitujen säädösten rikkomisesta sovellettavista seuraamuksista ja täytäntöönpanon valvontaa koskevista mekanismeista sekä toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia.

HE 187/2018 vp

Lainsäädännössä on otettava huomioon rikosoikeudellisen suhteellisuusperiaatteen vaatimus, jolloin pitää arvioida se, onko kriminalisointi välttämätöntä, jotta sen taustalla oleva oikeudellinen tavoite toteutuu. Perustuslain 21 § velvoittaa turvaamaan kansalaisen oikeusturvan ja 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Ekosuunnittelulain rangaistussäännöstä täsmennettäisiin siten, että laki ehdotuksessa olisi tarkoitus muuttaa rangaistussäännösten 37 §:n kohtia siten että jokaisesta 37 §:n 1 momentin kohdista näkyisi mistä asiasta kukin seuraamus tulee, koska asiasta on nyt säädetty energia-merkintäasetuksessa, jotta perustuslain 8 §, 21 ja 22 §:n vaatimukset täyttyisivät.

Ekosuunnittelulain päivityksessä rangaistussäännös olisi tarkoitus kirjoittaa myös uudelleen, koska osa lain pykälistä kumotaan ja siksi seuraamuspykälää on tarkoitus muuttaa.

Perustuslain 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään. Tämä lakiehdotus kuuluu osittain Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan ja se olisi tarkoitus lähettää lausunnolle ja myöhemmin pantavaksi täytäntöön Ahvenanmaan maakuntalailla.

Edellä esitetyn perusteella hallitus katsoo, että laki voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain (1005/2008) 15—18, 18 a ja 43 §, sellaisina kuin ne ovat, 15—18 ja 18 a § laissa 1009/2010 sekä 43 § laissa 1009/2010, sekä

muutetaan lain 1—2, 7, 8, 19 ja 37 § sekä 41 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1, 2, 7 ja 8 § osaksi laissa 1009/2010 sekä 19 ja 37 § sekä 41 §:n 2 momentti laissa 1009/2010 seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavista vaatimuksista. Energiaan liittyvien tuotteiden energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista noudatetaan sitä, mitä energiamerkintää koskevien puitteiden vahvistamisesta ja direktiivin 2010/30/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1369, jäljempänä energiamerkintäasetus, on säädetty.

Tämän lain tavoitteena on edistää kestävästä kehityksestä parantamalla energiatehokkuutta ja ympäristönsuojelun tasoa sekä energiahuoltovarmuutta.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan energiamerkintäasetuksen 1 artiklassa tarkoitettuihin tuotteisiin ja energiaan liittyviin tuotteisiin, joista Euroopan unioni antaa tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia.

Tätä lakia ei sovelleta liikennevälineisiin, jotka on tarkoitettu henkilöiden tai tavaroiden kuljetukseen.

7§

Energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen energiaan liittyvän tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että energiaan liittyvälle tuotteelle

suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää kaikki tämän lain vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä.

8 §

Vaatimustenmukaisuusvakuutus

Ennen kuin energiaan liittyvä tuote saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, siitä on annettava vaatimustenmukaisuusvakuutus. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja vakuuttaa, että energiaan liittyvä tuote on tämän lain mukainen.

Teknisten asiakirjojen ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tulee olla suomen tai ruotsin kielellä taikka muulla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymällä kielellä.

Vaatimuksenmukaisuusvakuutuksessa ilmoitettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

19 §

Etämyynnin yhteydessä kuluttajalle annettavat tiedot

Elinkeinonharjoittajan on energiamerkintäasetuksessa ja kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvussa tarkoitetussa etämyynnissä hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle energiamerkkiin ja tuoteselosteeseen sisällytettävät tiedot.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista tiedoista.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muita kuin energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista tiedoista.

37 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo:

1) 6 §:n 2 momentissa tai 3 momentin nojalla säädettyä tuotteen suunnittelua koskevaa velvollisuutta,

2) 7 §:n velvollisuutta huolehtia vaatimustenmukaisuuden arvioinnista,

3) 8 §:ssä tai sen nojalla säädettyä velvollisuutta antaa vaatimustenmukaisuusvakuutus,

4) valmistajan tai tämän edustajan 12 §:ssä säädettyä tiedonantovelvollisuutta,

5) 13 §:n 1 momentissa säädettyä saatavilla pitovelvollisuutta,

6) 14 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta pitää saatavilla tiedot energiaan liittyvän tuotteen kestävistä käytöistä, ekologisesta profiilista ja ekologisen suunnittelun eduista,

7) 19 §:ssä tai 28 §:ssä säädettyä elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuutta tai 33 §:ssä säädetyn tarkastuslaitoksen tiedonantovelvollisuutta,

8) energiamerkintäasetuksen 3 artiklan 1—5 kohdassa tarkoitettujen painettujen merkkien ja tuoteselosteen toimittamisvelvollisuutta tai velvollisuutta kiinnittää energiamerkki, varmistaa merkkien ja tuoteselosteiden paikkansapitävyys, mallin yksikön ollessa käytössä pyytää suos-

tumusta kaikkiin muutoksiin, jotka heikentäisivät asiaan kuuluvan tuoteryhmäkohtaisen säädöksen mukaisia yksikön energiatehokkuusmerkinnän parametrejä taikka estää sellaisten tuotteiden markkinoille saattamisen, jotka on suunniteltu niin, että mallin suorituskyky muuttuu automaattisesti testausolosuhteissa,

9) energiamerkintäasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä jälleenmyyjän esilepanovelvollisuutta,

10) energiamerkintäasetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä tavarantoimittajan tai jälleenmyyjän viittaamisvelvollisuutta, b alakohdassa säädettyä tilanteen korjaamisvelvollisuutta, c alakohdassa säädettyä kieltoa antaa tai esittää tuoteryhmäkohtaisten säädösten soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta muita merkintöjä, merkkejä, tunnuksia tai tekstejä, d alakohdan mukaista kieltoa antaa tai esittää tuoteryhmäkohtaisten säädösten soveltamisalaan kuulumattomien tuotteiden osalta jäljitteleviä merkkejä tai e alakohdassa tarkoitettua kieltoa antaa tai esittää muiden kuin energiaa liittyvien tuotteiden osalta merkkejä,

11) 20 §:ssä säädetyn velvollisuuden käyttää suomen ja ruotsin kieltä,

12) energiamerkintäasetuksen tuotetietokantaa koskevaa tavarantoimittajien velvoitetta sisältävän 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä velvoitetta ennen tuoteryhmäkohtaisen säädöksen soveltamisalaan kuuluvan uuden mallin yksikön saattamista markkinoille, syöttää uusi mallin yksikkö tuotetietokannan julkiseen ja vaatimusten noudattamista koskevaan osaan liitteen I mukaiset tiedot tai asettaa tekniset asiakirjat sähköisessä muodossa saataville tarkastusta varten 10 päivän kuluessa markkinavalvontaviranomaisen tai komission esittämän pyynnön vastaanottamisesta, 4 artiklan 3 kohdan velvoitetta syöttää tuotetietokantaan liitteen I mukaiset tiedot sellaisten mallien osalta, joiden yksiköitä on saatettu markkinoille ennen 1 päivää elokuuta 2017, 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tavarantoimittajan velvollisuutta ilmoittaa tietokannassa, milloin se ei enää saata markkinoille mallin yksiköitä, 4 artiklan 6 kohdan velvoitetta, kun mallin viimeinen yksikkö on saatettu markkinoille, säilyttää kyseistä mallia koskevat tiedot tuotetietokannan vaatimusten noudattamista koskevassa osassa 15 vuoden ajan tai muun säädetyn ajan ja säilyttää tiedot tietokannan julkisessa osassa,

13) 24 §:ssä säädettyä tarkastuslaitoksen tehtäviä koskevaa velvollisuutta taikka

14) 34 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, tuotteiden ekologista suunnittelua ja *energiamerkinneille asetettavista vaatimuksista koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon.*

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

HE 187/2018 vp

41 §

Voimaantulo

Energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen energiaan liittyvään tuotteen, jonka tuotanto on päättynyt ja joka on saatettu markkinoille, ennen kuin kyseistä tuoteryhmää koskevaa Euroopan komission energiamerkintäsäädöstä on sovellettava.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Laki

tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain (1005/2008) 15—18, 18 a ja 43 §, sellaisina kuin ne ovat 15—18 ja 18 a § laissa 1009/2010 sekä 43 § laissa 1009/2010, sekä

muutetaan lain 1—2, 7, 8, 19, ja 37 § sekä 41 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1, 2, 7 ja 8 § osaksi laissa 1009/2010 sekä 19 ja 37 § sekä 41 §:n 2 momentti laissa 1009/2010 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista.
(26.11.2010/1009)

Tässä laissa säädetään energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle, energiamerkinnälle, markkinoille saattamiselle tai käyttöönotolle, ja valvonnalle asetettavista vaatimuksista niin kuin energiamerkintää koskevien puitteiden vahvistamisesta ja direktiivin 2010/30/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1369, jäljempänä energiamerkintäasetus, 1 artiklassa on säädetty.

Tämän lain tavoitteena on edistää kestävää kehitystä parantamalla energiatehokkuutta ja ympäristönsuojelun tasoa sekä energiahuoltovarmuutta.

Tämän lain tavoitteena on edistää kestävää kehitystä parantamalla energiatehokkuutta ja ympäristönsuojelun tasoa sekä energiahuoltovarmuutta.

HE 187/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan energiaan liittyviin tuotteisiin, joista Euroopan unioni antaa tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia. (26.11.2010/1009)

Tätä lakia sovelletaan energiamerkintäasetuksen 1 artiklassa tarkoitettuihin tuotteisiin ja tuotteisiin, joista Euroopan unioni antaa tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia.

Tätä lakia ei sovelleta liikennevälineisiin, jotka on tarkoitettu henkilöiden tai tavaroiden kuljetukseen.

Tätä lakia ei sovelleta liikennevälineisiin, jotka on tarkoitettu henkilöiden tai tavaroiden kuljetukseen.

7 § (26.11.2010/1009)

7 §

Energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

Energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen energiaan liittyvän tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että energiaan liittyvälle tuotteelle suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää kaikki tämän lain vaatimukset.

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen energiaan liittyvän tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että energiaan liittyvälle tuotteelle suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää kaikki tämän lain vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin energiaan liittyvän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä.

8 §

8 §

Vaatimustenmukaisuusvakuutus

Vaatimustenmukaisuusvakuutus

Ennen kuin energiaan liittyvä tuote saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, siitä on annettava vaatimustenmukaisuusvakuutus. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja vakuuttaa, että energiaan liittyvä tuote on tämän lain mukainen. (26.11.2010/1009)

Ennen kuin energiaan liittyvä tuote saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, siitä on annettava vaatimustenmukaisuusvakuutus. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja vakuuttaa, että energiaan liittyvä tuote on tämän lain mukainen.

HE 187/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Teknisten asiakirjojen ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tulee olla suomen tai ruotsin kielellä taikka muulla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymällä kielellä.

Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa ilmoitettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa ilmoitettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 § (26.11.2010/1009)

Energiaan liittyvän tuotteen energiamerkintä

Energiaan liittyvään tuotteeseen on liitettävä energiamerkintä siten kuin siitä jäljempänä säädetään.

Energiamerkinnällä tarkoitetaan energiaan liittyvään tuotteeseen kiinnitettävää energiamerkkiä ja tuotetietoihin sisällytettävää tuoteselostetta, jotka sisältävät tietoja energiaan liittyvän tuotteen käytönaikaisesta energiankulutuksesta ja tarvittaessa muiden voimavarojen, kuten veden tai kemikaalien, käytönaikaisesta kulutuksesta sekä energiaan liittyvän tuotteen suorituskyvystä.

Energiaan liittyvän tuotteen energiamerkintävaatimukset eivät koske sisäänrakennettuja tai valmiiksi asennettuja tuotteita, ellei siitä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tuoterühmäkohtaisissa vaatimuksissa erikseen säädetä.

16 § (26.11.2010/1009)

*Markkinoille saattaminen ja merkinnän luva-
ton käyttö*

Energiaan liittyvän tuotteen valmistaja, tämän valtuutettu edustaja, maahantuojat ja elinkeinonharjoittajat vastaavat siitä, että energiamerkintää edellyttävä energiaan liittyvä tuote täyttää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä energiamerkinnälle asetetut vaatimukset ennen kuin energiaan liittyvä tuote saatetaan markkinoille.

Tässä laissa tarkoitettua energiaan liittyvän tuotteen energiamerkintää ei saa käyttää muulla kuin tässä laissa säädetyllä tavalla. Tästä vastaavat tuotteen valmistaja, tämän valtuutettu edustaja, maahantuojat ja elinkeinonharjoittajat.

17 § (26.11.2010/1009)

Energiamerkin, tuoteselosteen ja teknisen tietoineiston laatiminen

Energiaan liittyvän tuotteen valmistajan, tämän valtuutetun edustajan, maahantuojan ja elinkeinonharjoittajan on:

1) huolehdittava vaatimusten mukaisen energiamerkin laatimisesta ja toimittamisesta elinkeinonharjoittajalle, joka myy tai muuten tarjoaa energiaan liittyviä tuotteita kuluttajalle;

2) laadittava tuoteseloste, jonka tiedot on sisällytettävä tuote-esitteeseen; jos tuote-esitettä ei laadita, tuoteselosteen tiedot on sisällytettävä energiaan liittyvää tuotetta kuluttajalle myyvälle elinkeinonharjoittajalle tuotteen mukana toimitettaviin asiakirjoihin;

3) laadittava sellainen energiaan liittyvä tuotetta koskeva tekninen tietoineisto, jolla valvontaviranomainen voi arvioida, pitävätkö energiamerkkiin ja tuoteselosteeseen sisältyvät tiedot paikkansa;

4) säilytettävä tekninen tietoineisto viiden vuoden ajan viimeisen energiaan liittyvän tuotteen valmistamisesta; ja

5) pyynnöstä esitettävä tekniset tiedot sähköisessä muodossa valvontaviranomaiselle tai Euroopan komissiolle kymmenen työpäivän kuluessa valvontaviranomaisen tai komission esittämän pyynnön vastaanottamisesta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista I momentissa säädetyistä vaatimuksista.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muita kuin rakennustuotteita koskevista I momen-

tissa säädetyistä vaatimuksista.

18 § (26.11.2010/1009)

Energiamerkin kiinnittäminen energiaan liittyvään tuotteeseen

Elinkeinonharjoittajan, joka myy tai muuten tarjoaa energiaan liittyvää tuotetta kuluttajalle, on kiinnitettävä vähittäismyyntipaikassa myytävään tai muuten kuluttajalle tarjottavaan näytteille asetettuun energiaan liittyvään tuotteeseen energiamerkki näkyvästi ja luettavasti.

Muiden merkintöjen, merkkien, tunnusten tai tekstien esittäminen energiaan liittyvän tuotteen yhteydessä on kiellettyä, jos se todennäköisesti johtaa loppukäyttäjää harhaan tai aiheuttaa sekaannusta energian tai mahdollisten muiden olennaisten voimavarojen käytönaikaisen kulutuksen suhteen.

18 a § (26.11.2010/1009)

Tiedonantovaatimukset markkinoinnissa

Energiaan liittyvien tuotteiden yksittäisten mallien kaikessa mainonnassa on energia- tai hintatietojen yhteydessä mainittava tuotteen energiatehokkuusluokka.

Energiaan liittyvän tuotteen teknisessä käsikirjassa, esitteessä ja muussa tuotteen teknisiä ominaisuuksia kuvaavassa teknisessä myyninedistämisaineistossa on mainittava tuotteen energiatehokkuusluokka tai annettava tarvittavat tiedot sen energiankulutuksesta. Mitä edellä säädetään, koskee myös sähköisessä muodossa olevaa aineistoa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 § (26.11.2010/1009)

19 §

Etämyynnin yhteydessä kuluttajalle annettavat tiedot

Etämyynnin yhteydessä kuluttajalle annettavat tiedot

Elinkeinonharjoittajan on kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvussa tarkoitettussa etämyynnissä hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle energiamerkkiin ja tuoteselosteeseen sisällytettävät tiedot.

Elinkeinonharjoittajan on energiamerkintäasetuksessa ja kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvussa tarkoitettussa etämyynnissä hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle energiamerkkiin ja tuoteselosteeseen sisällytettävät tiedot.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista tiedoista.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista tiedoista.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muita kuin energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista tiedoista.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muita kuin energiaan liittyviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista tiedoista.

37 § (26.11.2010/1009)

37 §

Rangaistussäännös

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo:

1) saattaa energiaan liittyvän tuotteen markkinoille tai ottaa sen käyttöön 4, 6—9 §:n tai 16 §:n 1 momentin säännösten vastaisesti,

1) 6 §:n 2 momentissa tai 3 momentin nojalla säädettyä tuotteen suunnittelua koskevaa velvollisuutta,

2) rikkoo 12—14 tai 17 §:ssä, 18 §:n 1 momentissa, 18 a, 19, 20 tai 24 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

2) 7 §:n velvollisuutta huolehtia vaatimustenmukaisuuden arvioinnista,

3) rikkoo tietojen luovuttamista koskevaa 28 tai 33 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka

3) 8 §:ssä tai sen nojalla säädettyä velvollisuutta antaa vaatimustenmukaisuusvakuutus,

4) rikkoo 16 §:n 2 momentissa, 18 §:n 2 momentissa tai 34 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä,

4) valmistajan tai tämän edustajan 12 §:ssä säädettyä tiedonantovelvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkin-

5) 13 §:n 1 momentissa säädettyä saatavilla pitovelvollisuutta,

6) 14 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta pitää saatavilla tiedot energiaan liittyvän tuotteen kestävästä käytöstä, ekologisesta profiilista

nälle asetettavista vaatimuksista annetun lain rikkomisesta sakkoon.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

Joka rikkoo 34 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

ja ekologisen suunnittelun eduista,

7) 19 §:ssä tai 28 §:ssä säädettyä elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuutta tai 33 §:ssä säädetyn tarkastuslaitoksen tiedonantovelvollisuutta,

8) energiamerkintäasetuksen 3 artiklan 1—5 kohdassa tarkoitettujen painettujen merkkien ja tuoteselosteen toimittamisvelvollisuutta tai velvollisuutta kiinnittää energiamerkki, varmistaa merkkien ja tuoteselosteiden paikansäilyvyys, mallin yksikön ollessa käytössä pyytää suostumusta kaikkiin muutoksiin, jotka heikentäisivät asiaan kuuluvan tuoteryhmäkohtaisen säädöksen mukaisia yksikön energiatehokkuusmerkinnän parametrejä taikka estää sellaisten tuotteiden markkinoille saattamisen, jotka on suunniteltu niin, että mallin suorituskyky muuttuu automaattisesti testausolosuhteissa,

9) energiamerkintäasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä jälleenmyyjän esillepanovelvollisuutta,

10) energiamerkintäasetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä tavarantoimittajan tai jälleenmyyjän viittaamisvelvollisuutta, b alakohdassa säädettyä tilanteen korjaamisvelvollisuutta, c alakohdassa säädettyä kieltoa antaa tai esittää tuoteryhmäkohtaisten säädösten soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta muita merkintöjä, merkkejä, tunnuksia tai tekstejä, d alakohdan mukaista kieltoa antaa tai esittää tuoteryhmäkohtaisten säädösten soveltamisalaan kuulumattomien tuotteiden osalta jäljitteleviä merkkejä tai e alakohdassa tarkoitettua kieltoa antaa tai esittää muiden kuin energiaa liittyvien tuotteiden osalta merkkejä,

11) 20 §:ssä säädetyn velvollisuuden käyttää suomen ja ruotsin kieltä,

12) energiamerkintäasetuksen tuotetietokantaa koskevaa tavarantoimittajien velvoitetta sisältävän 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä velvoitetta ennen tuoteryhmäkohtaisen säädöksen soveltamisalaan kuuluvan uuden mallin yksikön saattamista markkinoille, syöttää uusi mallin yksikkö tuotetietokannan julkiseen ja vaatimusten noudattamista koskevaan osaan liitteen I mukaiset tiedot tai asettaa tekniset asiakirjat sähköisessä muo-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

dossa saataville tarkastusta varten 10 päivän kuluessa markkinavalvontaviranomaisen tai komission esittämän pyynnön vastaanottamisesta, 4 artiklan 3 kohdan velvoitetta syöttää tuotetietokantaan liitteen I mukaiset tiedot sellaisten mallien osalta, joiden yksiköitä on saatettu markkinoille ennen 1 päivää elokuuta 2017, 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tavarantoimittajan velvollisuutta ilmoittaa tietokannassa, milloin se ei enää saata markkinoille mallin yksiköitä, 4 artiklan 6 kohdan velvoitetta, kun mallin viimeinen yksikkö on saatettu markkinoille, säilyttää kyseistä mallia koskevat tiedot tuotetietokannan vaatimusten noudattamista koskevassa osassa 15 vuoden ajan tai muun säädetyin ajan ja säilyttää tiedot tietokannan julkisessa osassa,

13) 24 §:ssä säädettyä tarkastuslaitoksen tehtäviä koskevaa velvollisuutta taikka

14) 34 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, tuotteiden ekologista suunnittelua ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

41 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen energiaan liittyvään tuotteeseen, jonka tuotanto on päättynyt ja joka on saatettu markkinoille, ennen kuin kyseistä tuoteryhmää koskevaa Euroopan komission

41 §

Voimaantulo

Energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen energiaan liittyvään tuotteeseen, jonka tuotanto on päättynyt ja joka on saatettu markkinoille, ennen kuin kyseistä tuoteryhmää koskevaa Euroopan komission energiamerkintäsäädöstä on sovellettava.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

energiamerkintäsäädöstä on sovellettava. Energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovelleta myöskään käytettynä myytävään energiaan liittyvään tuotteeseen. (26.11.2010/1009)

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

43 §

(kumotaan)

Voimaan jäävät säädökset

Laitteiden energiatehokkuudesta annetun lain nojalla annetut seuraavat säädökset ja määräykset jäävät edelleen voimaan:

1) kattiloiden hyötysuhdevaatimukset, Suomen rakentamismääräyskokoelma, D7, määräykset 1997;

2–3 kohdat on kumottu L:lla 26.11.2010/1009.

4) kotitalouksien sähkökäyttöisten pyykinpesukoneiden energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (202/1996);

5) kotitalouksien sähkökäyttöisten kuivausrumpujen energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (203/1996);

6) kotitalouksien kuivaavien pyykinpesukoneiden energiankulutusmerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (895/1997);

7) kotitalouslamppujen energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (859/2000);

8) astianpesukoneiden energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (1009/2000);

9) sähköuunien energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (1052/2002);

HE 187/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10) kotitalouksien ilmastointilaitteiden energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu ympäristöministeriön asetus (1271/2002);

11) kotitalouksien sähkökäyttöisten jääkaappien, pakastimien ja näiden yhdistelmien energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppaja- ja teollisuusministeriön asetus (541/2004).

Edellä 1 momentissa mainituissa säädöksissä ja määräyksissä tarkoitettuihin laitteisiin sovelletaan, mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään tuotteista. Vastaavasti mainituissa säädöksissä ja määräyksissä tarkoitettuun toimittajaan sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään valmistajasta, tämän valtuutetusta edustajasta, maahantuojasta tai elinkeinonharjoittajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
